

N:o 57.

Af Herr O. B. Olsson: Angående underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t derom, att ledigblifvande tjänster inom stats-departementenas expeditioner och de förvaltande embetsverken icke måtte annorledes än på förordnanden återbesättas.

I skrifvelse till Kongl. Maj:t af den 17 Maj 1871 anhöll Riksdagen, det Kongl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, om icke hos de till statsförvaltningen hörande embetsverk och myndigheter en förenklad anordning af göromålen skulle kunna åvägabringas, på samma gång befordrande större skyndsamhet vid ärendenas behandling och medgifvande nedsättning i kostnaderna, medelst indragning af möjligen obehöfliga tjänster, samt att Kongl. Maj:t behagade hos kommande Riksdagar göra de framställningar i ämnet, hvartill Kongl. Maj:t må finna förhållandena föranleda.

Denna Riksdagens skrifvelse har, enligt hvad som meddelas i Justitieombudsmannens berättelse till innevarande Riksdag, den 9 Juni 1871 blifvit anmäld för Kongl. Maj:t, som dervid anbefallit vederbörande Departementschefer, att taga i öfvervägande hvilka åtgärder skrifvelsen kunde föranleda. Att detta öfvervägande ännu ej ledt till några åtgärder för befordrande af de i skrifvelsen antydda ändamål, lär ej förvåna. Men dessa ändamål äro dock viktiga nog, att det icke skulle stå väl tillsammans med det allmänna bästa, om Riksdagens ifrågavarande skrifvelse blefve en af dem, som år efter år lemnades utan åtgärd, något som man af Justitieombudsmannens nyssnämnda berättelse finner vara en behandling, som åtskilliga af representationens framställningar till Kongl. Maj:t rönt och fortfarande röna.

Om nu emellertid det skulle komma att erfordras längre tid, innan hvad Riksdagen i omförmälda skrifvelse begärt kan bringas till utförande, lär det vara desto angelägnare, att icke under denna tid nya förhållanden alltjemt uppstå, hvilka äro af beskaffenhet att lägga hinder i vägen för verkställande af

de förändringar Riksdagen åsyftat, då man en gång blir färdig med dessa Riksdagens skrifvelse angifver, att Riksdagen önskar en förenkling af formerna för ärendenas handläggning, i syfte att tjänstemännens antal må kunna inskränkas och Staten derigenom sättas i tillfälle att, på samma gång den fördrade af sina tjenare fullt och godt arbete, också kunna jemnare och bättre, än nu med afseende å de lägre tjänsterna mångenstädes är förhållandet, godtgöra arbetet. Riksdagen uttalar vidare i skrifvelsen, att ordinarie tjänst borde så ordnas, att den emot skäligen vedergällning toge i anspråk innehafvarens hela verksamhet och att sålunda måtte undanrödjas det nu inträffande missförhållandet, att tjänsteman i lägre grad, genom förening af två eller flera tjänster, njuter högre aflöning än hans endast af en tjänst fullt sysselsatte förman, samt att renskrifnings- och andra dermed jemförliga göromål icke borde bestridas af ordinarie tjänstemän, utan mot arvode af biträden.

Det lär icke behövas mycket öfvervägande af hvad Riksdagen sålunda uttalat, för att finna att detsammans bringande till verkställighet mer och mer måste hindras och tiden därför aflägsnas, ju längre man fortfar att, utan afseende på Riksdagens uttalanden, meddela fullmakter å tjänster i statsdepartementenas expeditioner och hos öfriga förvaltande verk och myndigheter. Icke få af dessa tjänsters innehafvare bestrida endast "renskrifnings- och dermed jemförliga göromål". Icke få, om man får tro statskalendern, förena flera tjänster, hvilka således icke hvar för sig taga i anspråk innehafvarens hela verksamhet. I afseende på alla gäller för öfrigt att en eller flera af dem kunna vid ett bättre ordnande af göromålens handläggning befinnas obehöfliga, och det är väl då ganska olämpligt att tillsätta dem, under det man är betänkt på möjligheten af nya anordningar, hvilkas verkställande måste i mer eller mindre mån hindras eller fördröjas genom tillsättandet.

På nu anförda skäl tror jag det böra af Riksdagens i skrifvelsen N:o 69 den 17 Maj 1871 gjorda uttalanden följa att, så länge der gjorda framställningar äro under öfvervägande och handläggning, det efter Riksdagens åsigt icke kan vara lämpligt, att fullmakter utfärdas på tjänster hos embetsverk och myndigheter, som äro i fråga, utan att endast förordnanden till skötande af ledigblifvande tjänster borde meddelas, och får jag därför föreslå,

att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes förordna, att tills vidare, och intill dess frågan om åtgärder för en förenklad anordning af göromålen i de till statsförvaltningen hörande embetsverk och myndigheter blifvit slutligen handlagd, ledigblifvande tjänster inom statsdepartementenas expeditioner samt hos öfriga till förvaltningen hörande embetsverk och myn-

digheter icke måtte tillsättas utan endast förordnande att sköta nämnda tjänster meddelas.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 22 Januari 1872.

O. B. Olsson.

N:o 58.

*Af Herr O. B. Olsson: Angående förändrad lydelse af 26 Kap. 4 §
Byggnings-balken.*

Ett af de efter nuvarande tidsförhållanden mest obilliga lagstadganden, som ännu qvarstå i 1734 års lag, är föreskriften i 26 Kap. 4 § Byggningsbalken, der det heter: "Tinghus skall hvart härad bygga efter gårdatal", hvarjemte i slutet af § stadgas: "För denna byggnad vare ingen fri, utom sätes- och ladugårdar, afhyste rå- och rörs-hemman, så ock preste- och klockarebol." Undantaget för adelns sätesgårdar kunde försvaras på en tid, då denna samhällsklass egde sitt forum uteslutande vid Hofrätterna, samt sålunda voro mindre i behof af tingshus, och då ingen ofrälseman fick besitta den privilegierade jorden. Numera, sedan frälseman lika med allmogen har behof af tingshus, kan undantaget icke längre försvaras. Hvad preste- och klockarebol deremot beträffar, så har under ingen tid undantaget för dylika hemman varit berättigadt, icke ens då denna byggnadsskyldighet inskränkte sig till hvad nämnda § närmare bestämmer, nemligen en stuga, så stor som tarfvas, och två kamrar.

Derest behofvet och fordringarne i afseende på denna byggnadsskyldighet under tidernas lopp icke blifvit större än hvad den ursprungligen varit, så hade detta onus, som, fastän orättvist, hvilat endast på en del af den i mantal satta jorden, dock känts mindre tryckande och orättvist än hvad nu är förhållandet.